

66
ET - TAHRIM / ZABRANA
OBJAVLJENA U MEDINI, IMA 12 AJETA

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
يَا أَيُّهَا النَّبِيُّ لِمَ أَخْلَى اللَّهُ لَكَ نِسْتَبْنِي مَرْضَانَ أَرْوَجِكَ وَاللَّهُ
غَفُورٌ رَحِيمٌ ١ قَدْ فَرَضَ اللَّهُ لَكُمْ تَحْلَةَ أَيْمَانِكُمْ وَاللَّهُ مَوْلَاكُمْ
وَهُوَ الْعَلِيمُ الْحَكِيمُ ٢ وَإِذْ أَسْرَأَ النَّبِيُّ إِلَى بَعْضِ أَزْوَاجِهِ حَدِيثًا
فَلَمَّا نَسَبْنَا بِهِ وَأَظْهَرَهُ اللَّهُ عَلَيْهِ عَرَفَ بَعْضَهُ وَأَعْرَضَ عَنْ بَعْضٍ
فَلَمَّا نَسَبْنَا بِهَا بِهٍ قَالَتْ مَنْ أَنْبَأَكَ هَذَا قَالَ نَسَبْنَا أُنَى الْعَلِيمِ الْخَيْرِ ٣
إِنْ تَوَبَّأَ إِلَى اللَّهِ فَكَدَّصَعَتْ قُلُوبُكُمْ مَا وَإِنْ تَطَهَّرَ عَلَيْهِ فَإِنَّ اللَّهَ
هُوَ مَوْلَاهُ وَجَبْرِيلُ وَصَلِحُ الْمُؤْمِنِينَ وَالْمَلَائِكَةَ بَعْدَ ذَلِكَ ظَهِيرٌ
٤ عَسَى رَبُّهُ إِنْ طَلَّقَكُنَّ أَنْ يُبَدِّلَهُ أَرْوَجًا خَيْرًا مِنْكَ مَسْلُومًا
مُؤْمِنَةً قِنْتِكَ تَبَّتْ عَبْدُكَ سَبَّحَتْ تُبَّتْ وَأَبْكَرًا ٥

"U ime Allaha, Svemilosnog, Milostivog!"

"O Vjerovjesniče, zašto sebi zabranjuješ ono što ti je Allah dozvolio - želeći zadovoljstvo svojih žena? A Allah mnogo prašta i milostiv je."/1/"Allah vam je propisao kako da svoje zakletve iskupite; Allah je vaš Gospodar; On sve zna i mudar je."/2/"A kad Poslanik jednoj ženi svojoj tajno govor povjeri, pa ona obavijesti o njemu, a Allah mu to obznaniti, a on je bio dio tajne kazao, a od dijela odustao. Pa kad je on o tome obavijesti, ona reče: 'Ko tebe o tome izvijesti?' On reče: 'Izvijestio me je Sveznajući, Koji sve poznaje.'"/3/"Ako vas dvije učinite pokajanje Allahu, pa, vi ste bile učinile ono zbog čega je trebalo da se pokajete. A ako se protiv njega udružite, pa, Allah je zaštitnik njegov, i Džibril, i čestiti vjernici; najposlije, i svi meleki će mu na pomoći biti."/4/"Ako vas on pusti, Gospodar njegov će mu dati umjesto vas boljih žena od vas; muslimanki, muminki, poslušnih Allahu, pokajnica, koje se Allaha boje, koje poste, udovica i djevojaka."/5/

Komentatori Kur'ana razišli su se o pitanju povoda objavljivanja početka ove sure. Po jednim objavljeno je zbog Marije, majke Ibrahimove, ropkinje Allahova Poslanika, s.a.v.s., koji ju je smatrao sebi zabranjenom, te je objavljeno;

"O Vjerovjesniče, zašto sebi zabranjuješ ono što ti je Allah dozvolio, želeći zadovoljstvo svojih žena?" En-Nesai prenosi od Enesa (465) da je Allahov Poslanik, s.a.v.s., imao ropkinju s kojom je imao spolne odnose, pa ga se Aiša i Hafsa, r.a., nisu htjele okaniti dok je nije sebi zabranio, te Allah, dž.š., objavi:

"O Vjerovjesniče, zašto sebi zabranjuješ ono što ti je Allah dozvolio." Ibn-Džerir prenosi od Ibn-Abbasa (466) da je on pitao Omera b. el-Hattaba: "Ko su žene o kojima se govori u gornjem ajetu?" On reče: "Aiša i Hafsa." Početni govor se odnosi na Mariju, majku Ibrahimovu, ropkinju s kojom je Vjerovjesnik, s.a.v.s., spavao u Hafsinoj kući i u vremenu kada je bio red da on spava sa Hafsom. Hafsu je to pogodilo i tada reče: "Allahov Poslaniče, učinio si mi što nisi nijednoj drugoj svojoj supruzi u mom danu, kada je na mene red i na mojoj postelji!" - "Hoćeš li biti zadovoljna ako je sada učinim za sebe zabranjenom i više joj se nikada ne približim?" "Naravno!", pa je to Allahov Poslanik, s.a.v.s., učinio i tada joj je još rekao: "Ne spominji ovo nikome!"¹ Ona je to ipak ispričala Aiši, a Allah je, dž.š., Svoga Poslanika upoznao s tim, pa je tada objavio:

"O Vjerovjesniče, zašto sebi zabranjuješ ono što ti je Allah dozvolio, želeći zadovoljstvo svojih žena." Saznali smo da se Allahov Poslanik, s.a.v.s., iskupio za izrečenu zakletvu i nastavio spolni život sa svojom ropkinjom. Zejd ibn Esleme smatra da su riječi čovjeka ženi: "Ti si meni zabranjena" - nepromišljen, bezvrijedan govor. El-Hejsem ibn Ka'b prenosi od Omera, r.a., (467) da je Vjerovjesnik, s.a.v.s., rekao Hafsi: "Nemoj nikome o ovome govoriti, majka Ibrahimova, Marija, meni je zabranjena."

"Zar ćeš sebi zabraniti ono što ti je Allah dozvolio?" "Tako mi Allaha, ja joj se neću približiti!", i nije joj se približio sve dok Hafsa nije o ovome obavijestila Aišu, te je Allah, dž.š., objavio: **"Allah vam je propisao kako da svoje zakletve iskupite."** (Kod ovog predanja sened je ispravan, ali ga ne navodi niko od autora šest hadiskih zbirki. Odabrao ga je hafiz Ed-Dija el-Makdisi u svom djelu El-Mustahredž.) Ibn-Džerir prenosi da je Seid ibn Džubejr rekao: "Ibn-Abbas je govorio: 'Zakletva kojom sebi nešto zabranjujemo može se iskupiti.'" Ibn-Abbas kaže: (468) "Ajet:

"Vi u Allahovom Poslaniku imate divan uzor' (33:21) odnosi se na slučaj kada se Poslanik,

⁺ Objavljena nakon sure "El-Hudžurat".

¹Tj. nemoj nikome spominjati da je smatram sebi zabranjenom.

s.a.v.s., ustegnuo od svoje ropkinje", pa je Allah, dž.š., objavio:

"O Vjerovjesniče, zašto sebi zabranjuješ ono što ti je Allah dozvolio, želeći zadovoljstvo svojih žena? A Allah prašta i milostiv je."

"Allah vam je propisao kako da svoje zakletve iskupite", te se tada Poslanik, s.a.v.s., iskupio za svoju zakletvu kojom je sebi zabranio ono što mu je dopušteno. (El-Buhari, Muslim, En-Nesai)

Pojedini šerijatski pravници smatraju da je obavezan iskup onom ko sebi uskrati pravo na svoju ropkinju ili ženu, ili bilo šta drugo, što je dozvoljeno: jelo, piće, odjeću i sl. To je mišljenje Imama Ahmeda i drugih. Šafija smatra da je jedino obavezan iskup onome ko sebi zbilja uskrati pravo na ženu ili ropkinju ili iskaže riječju to svoje uskraćivanje prava. Međutim, ako tim uskraćivanjem prava prema ženi ima nakanu razvesti se s njom, odnosno uskraćivanjem prava prema ropkinji, oslobodit će je, to će trebati izvršiti. Ispravno je tumačenje da je, ustvari, povod za objavljivanje gornjih ajeta Poslanikovo, s.a.v.s., zabranjivanje sebi uzimanja meda, što navodi El-Buhari nakon ovih ajeta, prenoseći to od Aiše, r.a.: (469) "Vjerovjesnik, s.a.v.s., jeo je med kod Zejnebe bint Džahš i ostao je kod nje, a ja i Hafsa smo se dogovorile da mu kaže ona od nas dvije kojoj prvo dođe Allahov Poslanik, s.a.v.s.: 'Jesi li to jeo smolu; ja osjetim neugodan miris smole.' Kad je o ovome upitan, Allahov je Poslanik, s.a.v.s., rekao: 'Ne, nego sam uzео meda kod Zejnebe bint Džahš i nikada ga više neću jesti!' A ja sam te zakletvom obavezao da o ovome nikom ne govoriš."

"...želeći zadovoljstvo svojih žena?" Izraz (el-megafir) upotrijebljen u gornjem hadisu označava nešto slično smoli, a nalazi se u biljci omakalj, koja u sebi ima šećera. Koristi se izraz kada se želi reći da se smola izlučila. Jednina je od gornjeg izraza, što je mišljenje El-Dževherija. Pojam (er-rem) označava ispašu deva koja je puna gorkoslanog bilja. Smatra se da su ovo dva zasebna događaja², što nije moguće. Jedino što ostaje diskutabilno jeste da su oba slučaja bila povod objavi predmetnog ajeta. U svakom slučaju, Aiša i Hafsa su te dvije Poslanikove supruge o kojima se u ajetima govori. Na to, između ostalog ukazuje sljedeće predanje koje prenosi Imam Ahmed u svom Musnedu od Ibn-Abbasa, da je slično pitao Omera: "Zapovjedniče pravovjernih, ko su dvije žene između Poslanikovih suprugа za koje Allah, dž.š., kaže:

'Ako vas dvije učinite pokajanje Allahu, pa vaša srca su se priklonila.' Omer mu reče: 'Kakvog li čuda, Ibn-Abbasu!' Ez-Zuhri kaže: 'Tako mi Allaha! Nije mu bilo drago ono što ga je pitao i nije to krio.' On je rekao: 'To su bile Aiša i Hafsa.'"

"A kad Poslanik jednoj ženi svojoj tajno govori povjeri, pa ona obavijesti o njemu, a

Allah mu to obznani, a on je bio dio tajne kazao, a od dijela odustao. Pa kad je on o tome obavijesti, ona reče: "Ko tebe o tome izvijesti?" On reče: "Izvijestio me je Sveznajući, Koji sve poznaje." Tj. kada je Allahov Poslanik, s.a.v.s., rekao: Nikada ga više neću jesti, a ja sam te zakletvom obavezao da o ovome nikom ne govoriš."

³ To je Allahov Poslanik, s.a.v.s., rekao Hafsi, ali je ona to prenijela Aiši. Na ovaj način spomenuto predanje bilježi El-Buhari u poglavlju "Et-Talak".

."Ako vas dvije učinite pokajanje Allahu, pa vaša srca su se priklonila." Ovo se odnosi na Aišu i Hafsu, r.a., tj. ako se pokajete Allahu za ono zbog čega ste se udružile protiv Allahovog Poslanika, s.a.v.s., time ste upravile vaša srca prema istini. Muslim navodi sljedeće Omer ibn el-Hatabove riječi: (470) "Kada se Allahov Poslanik, s.a.v.s., povukao od svojih žena, ušao sam u džamiju, a ljudi bacaše kamenčiće na zemlju govoreći: 'Allahov Poslanik, s.a.v.s., pustio je svoje žene.' To je bilo prije nego je objavljena naredba o pokrivanju (hidžabu), a ja reko sam sebi: 'To ću, zasigurno, danas saznati!' Dalje govori kako je došao Aiši i Hafsi i kako ih je savjetovao, a zatim je rekao: 'Dođoh, a ispred mene je stajao Rebbah, poslužitelj Allahova Poslanika, s.a.v.s., na pragu čardaka, pa ga zovnuh: 'Rebbahu, traži od Allahova Poslanika, s.a.v.s., dozvolu da uđem, a zatim dalje kazuje: 'Allahov Poslaniče, šta ti je teško kod žena tvojih? Pa ako ćeš se razvesti s njima, uz tebe su Allah, Njegovi meleci, Džibril, Mikail, ja, Ebu-Bekr i pravovjerni.' Kada god sam nešto govorio, Allahu hvala, uvijek sam se nadao da će Allah kroz objavu potvrditi moje riječi." Tako je objavljen ajet:

"Ako vas on pustí, Gospodar njegov će mu dati umjesto vas boljih žena od vas."

"A ako se protiv njega udružite, pa Allah je zaštitnik njegov, i Džibril, i čestiti vjernici; najposlije, i svi meleki će mu na pomoći biti." Nakon toga ga upitah: "Jesi li ih pustio?" "Ne", reče. Stadoh tada na vrata džamije i iz sveg glasa viknuh: "Nije pustio svoje žene!", pa je objavljen ajet:

"Kada saznaju za nešto važno, a tiče se sigurnosti ili opasnosti, oni to razglase. A da se oni s tim obrate Poslaniku ili predstavnicima svojim, saznali bi od njih ono što žele saznati." (4:83) Ja sam bio taj koji je tražio da sazna više o tom slučaju direktno od Poslanika, s.a.v.s. Ibn Ebi-Hatim prenosi od Enesa da je Omer b. el-Hattab rekao: "Čuo sam da se nešto desilo između majki pravovjernih i Vjerovjesnika, s.a.v.s., pa sam ih iskušao, govoreći im: 'Ili ćete prestati uznemiravati Allahova Poslanika, s.a.v.s., ili će mu Allah, dž.š., dati žene bolje od vas, tako sam došao do posljednje majke pravovjernih koja mi reče: 'Omere, zar Allahov Poslanik, s.a.v.s., nema čime posavjetovati svoje žene

² Slučaj sa Marijom i drugi sa medom, te i sam preferiram mišljenje da se radi o dva događaja.

³ Tj. o uzimanju meda ili možda o ustezanju svome prema Mariji.

pa ti to činiš?' Nakon toga sam se ustegao od daljnog savjetovanja, ali je Allah, dž.š., objavio:

'Ako vas on pusti, Gospodar njegov će mu dati umjesto vas boljih žena od vas; muslimanki, muminki, pokajnica, koje se Allaha boje, koje poste, udovica i djevojaka.'

Žena koja je Omera, r.a., odvrtila od daljnog savjetovanja je Ummu-Selema, što je pouzdano utvrđeno u Sahihu El-Buharije. Iz svega toga što je naprijed rečeno sasvim je jasno tumačenje ovih ajetikerima. Značenje Allahovih, dž.š., riječi:

"...muslimanki, muminki, pokajnica, koje se Allaha boje", jasno je, kao i pojma **"koje poste"**. To je stav velikog dijela ashaba, tabiina i drugih. O ovome je ranije bio naveden mefu' hadis kod Allahovih, dž.š., riječi: **"i poste"** u suri "Et-Tevbe", a koji glasi: "Isposničko je putovanje (sijaha) ove umme u postu." **"...udovica i djevojka"**, tj. među njima ima i udovica i djevojka, sve s ciljem da duša jaču žudnju osjetiti. Neki kažu da će Allah, dž.š., oženiti Muhammeda, a.s., u Džennetu Asijom i Merjemom.

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا قُوا أَنْفُسَكُمْ وَأَهْلِيكُمْ نَارًا وَقُودُهَا النَّاسُ
وَالْحِجَارَةُ عَلَيْهَا مَلَائِكَةٌ غُلَاظٌ شِدَادٌ لَا يَعْصُونَ اللَّهَ مَا أَمَرَهُمْ
وَيَفْعَلُونَ مَا يُؤْمَرُونَ ﴿٦﴾ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ كَفَرُوا لَا تَعْتَذِرُوا الْيَوْمَ
إِنَّمَا تُجْرُونَ مَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ ﴿٧﴾ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا تَوَلَّوْا إِلَى اللَّهِ
تَوْبَةً نَّصُوحًا عَسَىٰ رَبُّكُمْ أَن يُكَفِّرَ عَنْكُمْ سَيِّئَاتِكُمْ وَيُدْخِلَكُم
جَنَّاتٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ يَوْمَ لَا يُخْرَىٰ لِلَّهِ النَّبِيُّ وَالَّذِينَ آمَنُوا
مَعَهُ يُرْوَاهُمْ يَسْعَىٰ بَيْنَ أَيْدِيهِمْ وَبِأَيْمَانِهِمْ يَقُولُونَ رَبَّنَا أَنْتُمْ لَنَا
نُورٌ نَاوَأَعْفِرُ لَنَا إِنَّكَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ﴿٨﴾

"O vi koji vjerujete, sebe i porodice svoje čuvajte od vatre čije će gorivo ljudi i kamenje biti, i o kojoj će se meleki strogi i snažni brinuti, koji se onome što im Allah zapovjedi neće opirati, i koji će ono što im se naredi izvršiti."/6/ "O vi koji niste vjerovali, danas se ne pravdajte, kažnjavate se samo za ono što ste zaslužili." /7/ "O vi koji vjerujete, učinite pokajanje Allahu iskreno, da bi Gospodar vaš preko ružnih postupaka vaših prešao i da bi vas u dženetske bašče, kroz koje će rijeke teći, uveo, na Dan u kojem Allah neće osramotiti

Vjerovjesnika i one koji su zajedno s njim vjerovali; svjetlo njihovo će ići ispred njih s njihove desne strane. 'Gospodaru naš', govorit će oni, 'učini potpunim svjetlo naše i oprost nam jer Ti, doista, sve možeš.'"/8/

Allah, dž.š., kaže:

"O vi koji vjerujete, sebe i porodice svoje čuvajte od vatre", tj. naredite samima sebi, svojim ženama, djeci, braći, rodbini, poslužiteljima i poslužiteljicama da Allahu budu pokorni, odnosno zabranite sebi i svima koji su skrenuli sa pravog puta da griješe Allahu, dž.š.; također, podučite ih i odgajajte ih. Brinite se o njima po Allahovim propisima, naređujte im da ih izvršavaju i pomažite im u tome. Kada vidite da neko griješi prema Allahu, dž.š., izgradite ga i odvratite ga od toga. To je obaveza svakog muslimana da upozna one koji su pod njegovom nadležnošću s onim šta im je Allah, dž.š., naredio i šta im je zabranio. U vezi s ovim ajetom jeste hadis koji prenose Ahmed i Ebu-Davud od Sebre - da je Allahov Poslanik, s.a.v.s, rekao: (471) "Naredite djetetu kada mu bude sedam godina da obavlja namaz, a kada navrší deset godina i udarite ga zbog namaza." Ovo je verzija Ebu-Davuda, a Et-Tirmizi kaže da je ovaj hadis hasen. Šerijatski pravnici smatraju da se isto odnosi i na post, da bi se dijete naviklo na izvršavanje ibadeta, te da bi, kada postane punoljetno, stalno činilo ibadet, bilo pokorno Allahu, dž.š., klonilo se grijeha i napuštalo sve što je ružno, a Allah upućuje.

"...čije će gorivo ljudi", tj. gorivo će mu biti ljudi i džini **"...i kamenje biti"**; prema jednom mišljenju misli se na kipove, a Ibn-Mesud i drugi kažu: "Misli se na sumporno kamenje", a Mudžahid dodaje da će zaudarati više od lešine. (Navodi Ibn Ebi-Hatim)

"I o kojoj će meleki strogi i snažni brinuti", grube ćudi, iz njihovih srca Allah je isčupao samilost prema nevjernicima. **"...snažni"**, tj. izuzetno su čvrsto građeni i veoma su snažni, a njihov je izgled uznemirujući. Lica su im crna, a ocnjaci im izobličeni. U srcu nijednog od njih nema ni trun samilosti prema nevjernicima.

"Koji se onome što im Allah zapovjedi neće opirati, i koji će ono što im se naredi izvršiti", tj. ne odgađaju izvršenje Allahove naredbe ni za tren oka, iako su oni sposobni za takvo što; to su zebanije, Allah nas njih sačuvao.

"O vi koji niste vjerovali, danas se ne pravdajte, kažnjavate se samo za ono što ste zaslužili", tj. reći će se nevjernicima na Sudnjem danu. "Ne pravdajte se danas, pravdanje vam neće biti uslišeno. Bit ćete danas kažnjeni za svoja djela." Potom Allah, dž.š., kaže:

"O vi koji vjerujete, učinite pokajanje Allahu iskreno", tj. odlučno učinite potpuno kajanje kojim ćete izbrisati ranija loša djela, urediti vašu nesrednost, koja će vas učiniti čvrstim i postojanim i

udaljiti vas od prostih postupaka kojima ste se bili posvetili. Ibn Ebi-Hatim prenosi od Zerra ibn Habejša da je rekao: (472) "Upitao sam Ubejja ibn Ka'ba: šta se podrazumijeva pod iskrenim pokajanjem (et-tevbetu-n-nesuh)?" On mi reče: "Pitao sam Allahova Poslanika, s.a.v.s., o tome, pa mi on reče: 'Iskreno pokajanje podrazumijeva sa osjetiš kajanje za grijeh koji si počinio, pa tim kajanjem odmah zatražiš oprost od Allaha, dž.š., i više se nikad ne vraćaš tom grijehu.'" Postavlja se pitanje da li je uvjet za iskreno pokajanje da se nastavi takvim životom sve do smrti, kao što je izričito rečeno u gornjem hadisu: i da se više nikada ne vraćaš tom grijehu", ili je dovoljna odlučnost da se više tom grijehu ne vraća, u smislu da, ako ga i počinu drugi put, taj grijeh neće moći poništiti pokajanje. Prvi stav ima svoje uporište u vjerodostojnom hadisu: (473) "Ko istinski prihvati islam neće biti odgovoran za ono što je u džahillijetu radio; a ko ga ne prihvati istinski bit će kažnjen i za prvo i za potonje."

"Da bi Gospodar vaš preko ružnih postupaka vaših prešao i da bi vas u dženetske bašče, kroz koje će rijeke teći, uveo." Izraz (možda, može biti, da bi) kada se odnosi na Allaha, dž.š., znači nužnost.

"Na dan u kojem Allah neće osramotiti Vjerovjesnika, i one koji su zajedno s njim vjerovali", tj. ni Vjerovjesnika, ni pravovjerne na Sudnjem danu Allah, dž.š., neće osramotiti.

"Svjetlo će njihovo ići ispred njih", o čemu je već govoreno u suri "El-Hadid".⁴

"Gospodaru naš, govorić će oni, učini potpuno svjetlo naše i oprost nam jer Ti, odista, sve možeš." Ovo će pravovjerni reći na Sudnjem danu, kada vide da se svjetlo licemjera ugasilo. Imam Ahmed navodi da je neki pripadnik plemena Benu-Kinane pričao da je klanjao iza Allahova Poslanika, s.a.v.s., u godini osvajanja Meke, pa ga je čuo kako se obraća Svevišnjem: (474) "Allahu moj, ne osramoti me na Sudnjem danu!" Muhammed ibn Nasr el-Mervezi prenosi da su Ebu-Zerr i Ebu ed-Derda rekli: (475) "Neko je upitao: 'Kako ćeš prepoznati svoje sljedbenike između ostalih?' Poslanik reče: 'Po bijelim pjegama na nogama i čelu, što su tragovi njihovog uzimanja abdesta i tako će od svih naroda jedino oni izgledati. Poznat ću ih i po tome što će im knjige djela biti date u desnu ruku. Prepoznat ću ih i po bilježima na čelu, što su tragovi obavljanja sedžde, i po svjetlu koje će ići ispred njih.'"⁵

يَا أَيُّهَا النَّبِيُّ جَاهِدِ
الْكُفَّارَ وَالْمُنَافِقِينَ وَاغْلُظْ عَلَيْهِمْ وَمَا أُوذِيَ مِنْهُمْ جُحُودٌ وَلَا نُبُوحٌ وَلَا نَمِرٌ
ضَرَبَ اللَّهُ مَثَلًا لِلَّذِينَ كَفَرُوا امْرَأَتِ نُوحٍ وَامْرَأَتِ لُوطٍ كَانَتَا تَحْتَ
عَبْدَيْنِ مِنْ عَبَادِنَا صَالِحَيْنِ فَخَانَتَاهُمَا فَأَمْرَ فِئْتَيْنِمَا سَخِرْنَا لَكُمُ الْوَالِدَيْنِ وَالْأَقْرَبِينَ
شَيْئًا وَقِيلَ ادْخُلَا التَّارِعَ الدَّخِيلِينَ ﴿١٠﴾

"O Vjerovjesniče, bori se protiv nevjernika i licemjera i budi strog prema njima! Njihovo prebivalište bit će Džehennem, a užasno je to boravište!" /9/ "Allah navodi kao pouku onima koji ne vjeruju ženu Nuhovu i ženu Lutovu: bile su udate za dva čestita roba Naša, pa su ih prevarile, i njih dvojica im neće ništa moći kod Allaha pomoći, i reći će se: 'Ulazite vas dvije u vatru, sa onima koji ulaze!'" /10/

Uzvišeni naređuje Svome Poslaniku, s.a.v.s., da se bori protiv nevjernika i licemjera. Protiv prvih oružjem i oružanom borbom, protiv drugih izvršavanjem Allahovih sankcija nad njima.

"Njihovo prebivalište bit će Džehennem, a užasno je to boravište!", tj. na budućem svijetu. Potom Allah, dž.š., kaže:

"Allah navodi kao pouku onima koji ne vjeruju." Nevjernici nemaju nikakve koristi od druženja i suživota sa muslimanima u smislu da im to nikako neće koristiti kod Allaha, dž.š., ako se iman ne ugnijezdi u njihova srca. Zatim Uzvišeni navodi kao primjer:

"ženu Nuhovu i ženu Lutovu: bile su udate za dva čestita roba Naša", tj. za dva vjerovjesnika, poslanika. One su bliskije njima bile: danonoćno su zajednički vrijeme provodile, zajedno objedovale, spavale, živjele s njima - nego što su nevjernici prema vjernicima. **"...pa su ih prevarile"**, tj. u svom vjerovanju. Nisu se složile s njima u vjerovanju, niti su povjerovala u njihovo poslanstvo. Zajednički život sa poslanicima im neće ništa koristiti, niti će moći od njih nesreću odstraniti. O tome Allah, dž.š., kaže:

"...i njih dvojica im neće ništa moći kod Allaha pomoći", tj. zbog nevjerovanja njihova, i reći će se: **"tim dvjema ženama, ulazite vas dvije u vatru, sa onima koji ulaze!"** Pod Allahovim, dž.š., riječima: **"...pa su ih prevarile"**, ne misli se da su one učinile preljub, nego da su ih u vjerovanju iznevjerile, jer žene vjerovjesnika zaštićene su od mogućnosti da učine preljub zbog izuzetne časti vjerovjesnika, o čemu je već bilo riječi u suri "En-Nur".⁶ Sufjan es-Sevri prenosi od Musa ibn Ebi-Aiše da je Sulejman ibn Karm rekao: "Čuo sam Ibn-Abbasa da o

⁴ Vidi ajet 19.

⁵ U senedu je ovog hadisa Ibn-Lihiža, koji je slab prenosilac.

⁶ O ovoj temi napisali smo djelo koje smo naslovlili: "Nevalul-mena fi isbati ismeti nisail-enbijaž minez-zina".

gornjem ajetu kaže: 'One nisu preljubu učinile.' Nevjera Nuhove žene sastojala se u tome što je za njega govorila da je lud, a žene Lutove što je obavještavala njegov narod o gostima koji mu dođu." El-Avfi prenosi da je Ibn-Abbas, također, rekao: "Njihova nevjera sastojala se u tome što nisu vjerovala kao oni. Njihova žena je otkrivala muževljeve tajne. Kada bi neko postao vjernik, ona bi to saopćila buntovnicima Nuhovog naroda. Žena Lutova, pak, obavještavala je stanovnike grada kada bi njen muž nekog ugostio." Ed-Dahhak prenosi da je Ibn-Abbas rekao sljedeće: "Žena nijednog vjerovjesnika nije počinila preljub.⁷ Ove dvije žene su iznevjerile svoje muževe u vjeri." Isto mišljenje zastupaju Ikrima, Seid ibn Džubejr, Ed-Dahhak i drugi.

وَصَرَ بَ اللَّهِ مَثَلًا
لِّلَّذِينَ آمَنُوا امْرَأَتَ فِرْعَوْنَ إِذْ قَالَتْ رَبِّ ابْنِ لِي عِنْدَكَ بَيْتًا فِي الْجَنَّةِ
وَبِحَبْنِي مِّنْ فِرْعَوْنَ وَعَمَلِهِ وَبِحَبْنِي مِّنَ الْقَوْمِ الظَّالِمِينَ ﴿١١﴾ وَمَرْيَمَ
ابْنَتَ عِمْرَانَ الَّتِي أَحْصَنَتْ فَرْجَهَا فَنفَخْنَا فِيهِ مِنْ رُّوحِنَا وَصَدَقْنَا
بِكَلِمَاتِ رَبِّهَا وَكُتِبَ عَلَيْهَا إِتْقَانٌ ﴿١٢﴾

"A onima koji vjeruju, Allah kao pouku navodi ženu Faraonovu, kad je rekla: 'Gospodaru moj, sagradi mi kod Sebe kuću u Džennetu i spasi me od Faraona i njegovih postupaka, i izbavi me od naroda nepravdnog!'" /11/ "Merjemu, kćer Imranovu, koja je nevinost svoju sačuvala, a Mi smo udahli u nju život, i ona je u riječi Gospodara svoga i knjige Njegove vjerovala i od onih koji provode vrijeme u molitvi bila." /12/

Ovaj primjer navodi Allah, dž.š., pravovjernim, kazujući im da im druženje sa nevjernicima, ako im je neophodno, neće štetiti, kao što na drugom mjestu kaže:

"Neka vjernici ne uzimaju za prijatelje nevjernike kad ima vjernika; a onoga ko to čini Allah neće štiti. To učinite jedino da biste se od njih sačuvali. Allah vas podsjeća na Sebe i Allahu se vraća sve!" (3:28) Katade kaže: "Faraon je bio najuobraženija osoba i najžešći nevjernik na kugli zemaljskoj, ali, tako mi Allaha, njegovo nevjerovanje supruzi mu nije nimalo naštetilo, pošto je ona bila pokorna svome Gospodaru. To je stoga da se zna da je Allah, dž.š., pravedni Sudac i da kažnjava osobu samo za njene grijeha." Ibn-Džerir prenosi da je Selman rekao: "Žena Faraonova bila je po suncu kažnjavana, a kada bi ono zašlo, melec bi je prekrili svojim krilima i tada bi

gledala svoju kuću u Džennetu." Ibn-Džerir prenosi da je Ebu-Bezze rekao: "Faraonova se žena pitala ko će pobijediti, pa joj je rečeno da će to biti Gospodar Musaov i Harunov. Ona je tada rekla: 'Vjerujem u Gospodara Musaova i Harunova. 'Tada je Faraon poslao po nju, govoreći: 'Pogledajte najveću stijenu koju nadete, pa ako ostane pri svojim riječima, navalite tu stijenu na nju. Međutim, ako se odrekne svojih riječi, i dalje će mi biti žena.' Kada su došli do nje, podigla je svoj pogled prema nebu, pa je vidjela svoju kuću u Džennetu i ostala je pri svojim riječima. Duša joj je u tom trenutku izašla, pa je stijena pala na tijelo u kojem duše više nije bilo." O njenim riječima:

"Gospodaru moj, sagradi mi kod Sebe kuću u Džennetu" islamski znanstvenici kažu da je njima birala prvo komšiju, a zatim kuću. Nešto vezano za ovo navodi se u merfu hadisu. **"...i spasi me od Faraona i postupaka njegovih"**, tj. oslobodi me, Allahu, od njega, a ja nemam ništa sa njegovim djelovanjem, **"...i izbavi me od naroda nepravdnog"**, tj. onih koji su sami sebi nepravdu nanijeli time što su zanijekali Gospodara nebesa i Zemlje i svega što je na njima i između njih, Allaha i jedinog dostojnog obožavanja od svega stvorenog. Hvaljen neka je i Uzvišen, nema boga osim Njega, ni drugog Gospodara. Ime spominjane žene Faraonove jeste Asija bint Muzahim, r.a. Žena Faraonovog rizničara je, također, vjerovala. Za to je saznala kćerka Faraonova i otkrila je to svome ocu. Faraon je naredio da se kazni, ne bi li porekla Allaha i prihvatila Faraona za svog gospodara. Ona je to odbila, govoreći: 'Moj i tvoj Gospodar i Gospodar svega što postoji jeste Allah i samo Njega obožavam.' Zastrašivao ju je da će joj djecu zaklati pred njenim očima! Ona je samo rekla: 'Čini što si naumio', i zakla ih on jedno za drugim pred njenim očima!!! A duša svakog djeteta doživjela ju je riječima: 'Strpi se, majčice, tebe kod Allaha čeka velika nagrada.' Žena Faraonova čula je duše dva njena djeteta, najmlađeg i najstarijeg, pa joj se iman povećao, a žena Faronovog rizničara dušu ispusti. Faraon je osjetio da je njegova žena postala vjernica te naredi da bude ubijena na način koji smo gore spomenuli. Neka se Allah smiluje ženi Faraonovoj i ženi njegova rizničara.

"Merjemu, kćer Imranovu, koja je nevinost svoju sačuvala", tj. zadržala i zaštitila je. Izraz, "ihsan", upotrijebljen u gornjem ajetu, označava neporočnost i nezavisnost **"A Mi smo udahli u nju život"**, tj. posredništvom meleka Džibrila. Allah joj ga je, dž.š., poslao i on joj se ukazao u liku zgodnog muškarca. Naredio mu je Svevišnji da svojim ustima puhne u otvor na njenoj košulji, zatim se njegov izdah spustio niže i prodro kroz njen vaginalni otvor i od toga je postala noseća, zanjela Isaa, a.s.; stoga Svevišnji kaže:

"A Mi smo udahli u nju život i ona je u riječi Gospodara svoga vjerovala i knjige Njegove", tj. Svojom moći i odredbom udahnuo je u

⁷ Ovaj se hadis tretira kao merfu', u drugoj verziji se, također, navodi kao merfu'.

nju život. Imam Ahmed prenosi da je Ibn-Abbas rekao: (476) "Allahov Poslanik, s.a.v.s., nacrtao je četiri linije na Zemlji, te reče: 'Znate li što je ovo?' 'Allah i Njegov Poslanik najbolje znaju', rekoše ashabi. 'Najvredniji stanovnici Dženneta su: Hatidža bint Huvejlid, Fatima bint Muhammed, Merjem bint Imran i Asija bint Muzahim, žena Faraonova." U oba Sahiha navodi se vjerodostojan hadis, koji prenosi Šu'be od Ebu-Musa el-Eš'arija, u kojem on kaže da je Vjerovjesnik, s.a.v.s., rekao: (477) "Puno je savršenih muškaraca, a od žena samo: Asija, žena Faraonova; Merjem, kćerka Imranova i Hatidža, kćerka Huvejlidova; a Aiša je iznad ostalih žena kao popara iznad ostalih jela." Spomenuli smo različite verzije i termine ovih hadisa kada smo govorili o slučaju Isaa, sina Merjemina, u našem djelu: El-bidaje ven-nihaje, a Allahu pripada hvala i dobročinstvo. Spomenuli smo, također, kod Allahovih, dž.š., riječi: da se u nekim hadisima govori da će Merjem i Asija bint Muzahim biti supruge Muhammeda, a.s., u Džennetu.

***Ovo je kraj sažetka komentara
sure Et-Tahrim;
Allahu hvala i dobročinstvo pripada.
On daje zaštitu, od Njega uspjeh zavisi
i na Njega se mi oslanjamo!!!***